

VISITA VALL FOSCA

Ens plau convocar-vos a la propera activitat de l'AADIPA, prevista per al **dissabte i diumenge 14 i 15 de juliol de 2018** i organitzada per Antoni Vilanova, President de la AADIPA, i Jaume Busquets i Maria Llinàs, codirectors del proper **XLIè Curset, "Camins d'aigua: restauració i ús del patrimoni hidràulic"**.

Complementant el Curset d'enguany, us proposem una **visita de dos dies a les Centrals Hidroelèctriques del Pallars Jussà: CH Camarasa, CH Talarn, CH Capdella**.

El programa previst és el següent:

	DISSABTE 14 JULIOL 2018
8:00	Sortida aproximada de Barcelona en vehicles particulars
9:30 - 11:00	<p>Central Hidroelèctrica de Camarasa (La Noguera)</p> <p>Visita a la Central Hidroelèctrica de Camarasa (Riegos y Fuerzas del Ebro, 1917-20)</p> <p>El 1917, a causa del creixement de la demanda i de l'alt preu del carbó que feia inviable la producció d'energia tèrmica, es va donar un nou impuls al programa d'instal·lacions hidroelèctriques amb l'inici de la construcció de la Central de Camarasa.</p> <p>L'embassament se situa sobre la Noguera Pallaresa, immediatament aigües amunt de la seva confluència amb el Segre. La presa té 92 m. d'alçada, 151 m. de longitud de coronament i 76 m. de gruix de base. En el seu moment es tractava de la presa més alta d'Europa, havent donat ocupació a 1500 persones durant la construcció. Es van emprar 218.000 m3 de formigó.</p> <p>La capacitat d'embassament és de 157 Hm3 i el salt que s'aprofita té 83 m. La Central va ser equipada amb 5 generadors de 66.000 CV de potència total i entrà en servei l'agost de 1920. Posteriorment entre els anys 1925 i 1930 s'hi van afegir dos grups més per assolir una potència total de 88.000 CV.</p> <p>El director de les obres, així com de les de la central i presa de Talarn, fou l'enginyer Asa White K. Billings, que arribà a la zona de les obres l'any 1912, després d'haver treballat en el projecte de Medina Valley a Texas.</p>
11:30 – (11:45)	<p>Central Hidroelèctrica de Talarn (Pallars Jussà)</p> <p>Visita de la Central Hidroelèctrica de Talarn (Riegos y Fuerzas del Ebro, 1932-1937)</p> <p>A uns 750 m de la resclosa hi ha la central formada per una planta rectangular de 51 x 29 metres i altres edificis annexos. Aquesta nau està ocupada majoritàriament per la sala de màquines, amb 4 grups de turbines que produeixen l'energia elèctrica (inauguració del 1r.grup el 2 de març del 1916, 2n grup 1 d'abril del 1916, 3r grup 4 set. del 1916 i 4t grup el 4 nov. 1916). Cada grup està format per dues turbines construïdes per la casa suïssa Escher Wyss, estudiades i preparades per treballar amb un salt variable de 30 a 70 metres i amb una velocitat específica molt elevada.</p> <p>Cal destacar que aquest tipus de turbina no s'havia utilitzat mai abans de la seva aplicació a la central de Talarn. Foren construïdes per primer cop l'any 1914 i provades en aquesta central l'any 1916. Són del tipus anomenat Francis i la potència màxima total dels quatre grups és de 42.000 HP. La central es també el centre de distribució de l'aigua a la xarxa dels recs que va construir la Canadència.</p>

13:00-14:45	Molinos (Vall Fosca): Arribada a l'Hotel Vall Fosca i dinar
15:00-16:30	<p>Central de Capdella. Municipi: La Torre de Capdella (Vall Fosca, Pallars Jussà)</p> <p>Visita al Museu Hidroelèctric de Capdella (mNACTEC) i a la Central Hidràulica de Capdella (Energia Elèctrica de Catalunya, SA, 1913-14)</p> <p>El mes de maig de 1913 començà la construcció de les dues canonades forçades, amb una llargada de 2.049,30 m., amb diàmetres entre 600 i 800 mm. i gruixos entre 7 i 32 mm., que admeten un cabal màxim de 2,5 m³/seg. El pendent de les canonades va d'un 17,10% en el tram més pla a 79,90% en el tram més inclinat. Aquesta canonada s'acabà d'instal·lar els últims dies de novembre de 1913.</p> <p>La Central agrupa un conjunt d'edificacions: la Sala de Màquines, el Poste de Transformació, el Taller i l'edifici del Magatzem-Oficines (1917) –ara Centre d'Interpretació–.</p> <p>El salt net disponible és de 810 m. i el cabal d'aigua de cada turbina pot arribar fins a 930 l/seg. Les turbines són de tipus Pelton amb una potència de 7.900 CV cadascuna.</p> <p>El 28 de gener de 1914 entrà en funcionament el Grup n.1 i al dia següent ho feu el Grup n.2. Els grups 3 i 4 ho feren el 3 de març. El Grup n.5 entrà en servei el 14 de gener de 1917.</p>
17:00-17:15-	<p>Pujada en telefèric a l'Estany Gento</p> <p>Pujada en telefèric a l'Estany Gento (2140 m.). Desnivell 393,60 m.. Velocitat 1 m/seg.</p> <p>Els cables del telefèric van suportats per tres torres, amb una inclinació de 32,78º. La construcció durà entre els anys 1979 i 1981, entrant en servei l'estiu d'aquest darrer any.</p> <p>Recorregut al voltant del llac amb explicacions sobre l'infraestructura de connexió dels Estanys de Capdella. Visió de les noves instal·lacions exteriors de la CHR Estany Gento-Sallente (FECSA, 1981-85), la Casa de Vàlvules (EEC, 1912), l'antic Hotel (EEC, 1912), les restes del pluviòmetre (EEC, 1912) que formava part de l'antiga estació meteorològica i, finalment l'inici del carrilet de 4890 m. que circula entre l'Estany Gento i la Cambra d'aigües de la CH de Capdella.</p> <p>El mes d'abril de 1912 dona començament el programa de treball al sector de l'Estany Gento que va consistir en l'aprofitament dels recursos hidràulics d'una conca de 27,751 Km², formada per tres sub-conques: la d'Estany Gento que nodreix el riu Sallente, la de Rus que forma el riu Cerna i la de Tort i la conjunció del riu Sallente, Filia i Cerna, que dona al riu Flamicell. El conjunt dels llacs totalitzen una reserva d'aigua d'uns 50 Hm³.</p>
18:00-18:15	Baixada en telefèric fins al pla de Sallente
18:45-19:30	anada al poble de Capdella per visitar, exteriorment, l'església romànica de Sant Vicenç de Capdella i la panoràmica sobre tota la Vall.
20:30	Sopar i dormir a l'Hotel Vall Fosca

DIUMENGE 15 JULIOL 2018	
9:30	Sortida de l'Hotel Vall Fosca després d'esmorzar
9:45 10:30	Visita exterior de la Central Hidroelèctrica de Molinos (Energía Eléctrica de Cataluña, SA, 1916-19) i Colònia de Molinos (FECSA, 1955-1989) Els treballs s'iniciaren a mitjans de 1916, amb la construcció d'un canal de 6.881,60 m. de longitud, amb un cabal màxim de 7 m ³ /seg, 8 Km avall del Salt de Capdella. Aquest canal recolliria l'aigua del riu Flamicell i de la Central de Capdella a la sortida del desguàs de turbines. El canal s'acaba a la cambra d'aigües, de 5.800 m ³ de capacitat, de la qual surt la canonada forçada de 607,09 m. de llargada, amb diàmetres entre 1,30 i 1,50 m., construïda en acer dolç (Siemens-Martin). L'edifici de la CH Molinos té 38 m. de llarg per 12 m. d'ample. La Central és equipada amb 3 turbines tipus Pelton de dos injectors i eix horitzontal, amb roda de 2.22 m. de diàmetre i 18 àlavs en forma de doble cullera, amb una potència de 6.700 CV. La Central entrà en servei el 4 de maig de 1919, essent necessari acoblar una tercera línia de 80.000 CV a les instal·lacions de transport de Capdella.
11:00 11:30	Visita exterior de la Central Hidroelèctrica de la Plana de Mont-rós (Energía Eléctrica de Cataluña, SA – Riegos y Fuerzas del Ebro, 1932-1937-1941) El 1932 comencen les obres de construcció del canal de la central de la Plana, a partir de la sortida de turbines de la Central de Molinos, amb una longitud total de 2.333 m., amb un traçat sensiblement paral·lel al marge esquerra del riu Flamicell. Des del final del canal i sense cambra d'aigües, s'obté un salt de 90 m., amb una canonada forçada de 1,5 m. de diàmetre, capaç per a 7 m ³ /seg. L'edifici de màquines de la Central està equipat amb dues turbines, tipus Francis , que generen una potència de 5.500 CV. Les obres acabaren justament quan esclatà la Guerra Civil de 1936. Així, quan el mes d'agost d'aquell any s'estava en fase de proves, els muntadors estrangers abandonaren precipitadament les seves tasques i fugiren del país, havent-se de fer càrrec de la resta de la feina i dels desperfectes que s'observaren tècnics catalans, que finalment aconseguirien el funcionament de la Central, de forma manual, el mes d'abril de 1937. Així funcionà aquesta Central, fins que va poder automatitzar-se l'any 1941.
12:00	Pobleta de Bellveí. Municipi de la Torre de Capdella (Vall Fosca)
13:00	Visita de la Minicentral hidràulica i Molí fariner de la Pobleta de Bellveí (Peret Castells) i del Canal d'alimentació paral·lel al riu Flamicell
13:00	Fi de la visita (dinar lliure)

El cost de la visita és 110€ per als membres de l'AADIPA i 116€ per a la resta d'assistents. D'acord amb l'article 20.Ú.14º.d de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'Impost sobre el Valor Afegit, aquesta factura estarà exempta d'IVA.

El preu inclou:

- Visites guiades i documentació (en format PDF).
- Pujada i baixada amb telefèric.
- 1 nit en Hotel 3*, en habitació doble compartida, amb règim de pensió completa (PC)
- Dinar i sopar dissabte, esmorzar diumenge.

AGRUPACIÓ D'ARQUITECTES PER A
LA DEFENSA I LA INTERVENCIÓ EN EL
PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

Plaça Nova, 5
08002 Barcelona
Tel. 93 301 50 00

CAMINS D'AIGUA

Restauració i ús del patrimoni hidràulic

El dinar de dissabte 14 de juliol serà al restaurant Hotel Vall Fosca, ubicat a Carretera de la Vall Fosca, 5 (Molinos). A qui no es quedi a dormir a l'hotel se li descomptaran 78€ de la jornada i se li cobrarà el dinar apart (17€/persona)

Hotel Vall Fosca: Els nens de 3 a 11 anys tenen un 30% de descompte en la tarifa de PC. (De 0 a 3 anys és gratuït).

Per a participar, cal formalitzar la inscripció **abans de les dues del migdia de dimarts 10 de juliol de 2018**, a través de la pàgina [web](#) de l'AADIPA. És indispensable omplir una butlleta per a cadascun dels inscrits amb el nom complet, el correu electrònic i un telèfon mòbil de contacte.

Per a resoldre qualsevol dubte o qüestió en relació a la visita, podeu contactar amb l'Àlex Grávalos, secretari tècnic de l'agrupació, a través del correu aadipa@coac.net o al telèfon 647 97 07 13.

COL·LABORACIÓ

Ajuntament de La Torre de Capdella

Patronat de Turisme de la Vall Fosca

Museu Hidroelèctric de Capdella

Museu Nacional de la Ciència i de la
Tècnica de Catalunya (mNACTEC)

Ajuntament de Talarn

Ajuntament de Tremp

ENDESA-ENEL

Espai Endesa

Comunicació Social

Susanna Castells, arquitecta